

अन्यत्र उक्तेभ्योन्यत्रापि ब्राह्मणेषु अन्येभ्योऽब्राह्मणेभ्यः अकृतान् अपकृतान् विधीयते तेभ्योप्यकृतान् देयमिति श्रावः ॥ ३ ॥ ४ ॥ ५ ॥ ब्राह्मणस्य यज्ञः एकेनांशेन कृत्यापंगमो न प्रतिकृद्ः स्यात्तर्हि तस्य वैश्यस्य तद्वनं पार्थिवो यज्ञार्थं हरेदिति द्वितीयेन संबन्धः ॥ ६ ॥ ७ ॥ ८ ॥ ९ ॥ १० ॥ अक्तं एकाहपर्याप्तं धान्यं अक्तानि षडनश्रतः अथ हमुपोषितस्य ॥ ११ ॥ १२ ॥ बालिश्वादित्यनेन नक्षत्रियस्यैव स बोधस्तुक्तं ॥ १३ ॥ १४ ॥

अन्यत्र दक्षिणादानं दयं भरतसत्तम ॥ अन्येभ्योपि बहिर्वेदि च कृतान् विधीयते ॥ ३ ॥ सर्वरत्नानि राजा हियार्हं प्रतिपादयेत् ॥ ब्राह्मणा एव वेदाश्च यज्ञाश्च बह्वदक्षिणाः ॥ ४ ॥ अन्योन्यं विभवाचाराय जते गुणतः सदा ॥ यस्य त्रैवार्षिकं भक्तं पर्याप्तं भृत्यवत्तये ॥ अधिकं चापि विधेयं तसो मं पातुमर्हति ॥ ५ ॥ यज्ञश्चेत्यतिरुद्धः स्यादंशेनैकेन यज्वनः ॥ ब्राह्मणस्य विशेषेण धार्मिके सति राजानि ॥ ६ ॥ यो वैश्यः स्याद्बहुपशुर्हीनः क्रतुरसो मपः ॥ कुटुंबात्तस्य तद्विज्ञार्थं पार्थिवो हरेत् ॥ ७ ॥ आहरेदयनो किंचित्कामं शूद्रस्य वेदमनः ॥ न हि यज्ञेषु शूद्रस्य किंचिदस्ति परिग्रहः ॥ ८ ॥ यो नाहिताग्निः शतगुरयज्वा च सहस्रगुः ॥ तयोरपि कुटुंबाभ्यामाहरेदविचारयन् ॥ ९ ॥ अदातुभ्यो हरेद्विज्ञं विख्याप्य नृपतिः सदा ॥ तथैवाचरतो धर्मो नृपतेः स्यादथाखिलः ॥ १० ॥ तथैव शृणु मे भक्तं भक्तानि षडनश्रतः ॥ अश्वस्तनविधानेन हर्तव्यं हीनकर्मणः ॥ ११ ॥ खलात्क्षेत्रात्तथारामाद्यतो वाप्युपपद्यते ॥ आख्यातव्यं नृपस्यैतत्पृच्छतेऽपृच्छतेऽपि वा ॥ १२ ॥ न तस्मै धारयेद्दंडं राजा धर्मेण धर्मवित् ॥ क्षत्रियस्य तु बालिश्वा ब्राह्मणः क्लिश्यते क्षुधा ॥ १३ ॥ श्रुतशीले समाजाय वृत्तिमस्य प्रकल्पयेत् ॥ अथैनं परिरक्षेत्पिता पुत्रमिवौरसं ॥ १४ ॥ इष्ट्वैव श्वानरीं नित्यं निर्वपेदब्दपर्यये ॥ अनुकल्पः परो धर्मो धर्मवादस्तु केवलं ॥ १५ ॥ विश्वेदेवैव श्वसाध्वैश्च ब्राह्मणैश्च महर्षिभिः ॥ आपत्सु मरणाद्भूतैर्विधिः प्रतिनिधीकृतः ॥ १६ ॥ प्रभुः प्रथमकल्पस्य यो नुकल्पेन वर्तते ॥ तस्मां परायिकं तस्य दुर्मतेर्विद्यते फलं ॥ १७ ॥ न ब्राह्मणो निवेदत किंचिद्ब्राह्मणनिवेदवित् ॥ स्ववीर्याद्राजवीर्याच्च स्ववीर्यबलवत्तरं ॥ १८ ॥ तस्माद्ब्राह्मणः सदा तेजो दुःसहं ब्रह्मवादिनां ॥ कर्ता शास्ता विधाता च ब्राह्मणो देव उच्यते ॥ १९ ॥ तस्मिन्नाकुशलं ब्रूयान्न शुष्कामीरये द्विरं ॥ क्षत्रियो बाहुवीर्येण तरेदापदमात्मनः ॥ २० ॥ धनैर्वैश्यश्च शूद्रश्च मंत्रैर्होमैश्च वैद्विजः ॥ नैव कन्यान्युवतिर्नामं त्रजो न बालिशः ॥ २१ ॥ परिवेषाग्निहोत्रस्य भवेन्नासंल्लुतस्तथा ॥ नरकं निपतंत्येते जुह्वानाः सच यस्य तत् ॥ तस्माद्द्वैतानकुशलो होता स्याद्देदपारगः ॥ २२ ॥

अब्दपर्यये प्रत्यब्दं कर्तव्यस्य आपयणषथुतो नादेरकरणे धर्मवादधर्मज्ञोक्त इति शेषः ॥ १५ ॥ अनुकल्पे मानमाह विश्वैरिति ॥ १६ ॥ सांपराधिकं पास्त्री किं कथं तत्वात् ॥ १७ ॥ न निवेदेत् अहं ब्राह्मणोस्मीति निवेदयेत् ॥ १८ ॥ १९ ॥ २० ॥ २१ ॥ परिवेषा आहुतिपक्षेणा कन्यायुवत्योः स्मार्ताग्निहोत्रे स्वयं पितृवापुत्रः कुमार्यैते वासीवेत्याभ्वलायनवचनादधिकृतयोत्रापि पसकेर्निषेध उक्तः ॥ २२ ॥